

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-474

22.09.2017

Генеральному прокурору України

ЛУЦЕНКУ Ю.В.

Шановний Юрію Віталійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Дерев'янка Ю. Б., оголошений на засіданні Верховної Ради України 22 вересня 2017 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 6 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Садова, 3-а; e-mail: derevyanko@rada.gov.ua

21.09.2017 № 291-1326

Генеральна прокуратура України
вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01601

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо незаконного переслідування та викрадення співробітниками правоохоронних органів активістів, які брали участь в заходах поблизу пунктів пропуску через державний кордон України «Шегині» та «Краковець»

10 вересня 2017 року я, Юрій Богданович Дерев'янка, разом з іншими народними депутатами України, зокрема, Ю. В. Тимошенко, С. В. Власенком, Д. Є. Добродомовим, прибули з території Польщі до пункту пропуску через державний кордон України «Шегині» з метою здійснення депутатського контролю за дотриманням законодавства України та міжнародних договорів, ратифікованих Україною, посадовими та службовими особами Державної прикордонної служби України під час здійснення перетину державного кордону Саакашвілі Міхеїлом Нікоლოзовичем.

Після нашого прибуття до даного пункту пропуску з території Польщі, з протилежного напрямку – тобто з української сторони до території поблизу нього прибули громадяни, які хотіли зустріти М. Н. Саакашвілі та які після оголошення про замінування пункту пропуску «Шегині» і після невжиття прикордонниками заходів щодо порятунку та евакуації присутніх у ньому людей, самі евакуювали з небезпечної зони людей, які там опинилися.

Крім того, 10 вересня 2017 року поблизу пункту пропуску через державний кордон «Краковець» у Яворівському районі Львівської області була присутня велика кількість людей, які, реалізуючи право, гарантоване статтею 39 Конституції України, зібралися мирно з метою висловити підтримку М. Н. Саакашвілі у його намірі повернутися в Україну та захистити своє право на громадянство України в судовому порядку.

Сьогодні співробітники правоохоронних органів здійснюють незаконне переслідування активістів, які були присутні поблизу пунктів пропуску через державний кордон України «Краковець» та «Шегині» 10 вересня 2017 року.

Загалом політичним переслідуванням у зв'язку з зустріччю Михайла Саакашвілі на сьогодні піддалися 20 осіб. Три з них отримали повідомлення про підозру — Давід Сакварелідзе, Василь Каць (медик, керівник

«Всеукраїнського об'єднання медиків Майдану», випущений під заставу) та Олександр Бурцев (житель міста Івано-Франківська, інсулінозалежний, арештований на 60 діб без права внесення застави).

Також без жодних підстав було вивезено у Львів закарпатських журналістів жителя Івано-Франківська та інших активістів.

Такі переслідування з боку правоохоронців супроводжуються численними порушеннями КПК України, зокрема, деяким особам повістки вручаються з порушенням строків виклику свідків, а іноді взагалі замість оригіналів намагаються вручити ксерокопії.

Інші переслідувані особи отримують повістки на допити і виклики до суду та чи не щодня їздять у Львівську область для участі в судах і слідчих діях. Серед них і три з чотирьох членів керівного органу політичної партії «Рух Нових Сил Михайла Саакашвілі» - а саме Михайло Саакашвілі, Давід Скаварелідзе та Ольга Галабала. Крім того, в незаконний спосіб намагалися отримати свідчення керівників обласних організацій «Руху Нових Сил Михайла Саакашвілі» Андрія Зозулінського (Суми) та Романа Ванзуряка (Чернівці).

Незаконні дії співробітників правоохоронних органів можуть містити ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 Кримінального кодексу України - завідомо незаконне затримання або незаконний привід, а також ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статтею 146 Кримінального кодексу України - незаконне позбавлення волі або викрадення людини.

Вказане вбачається з наступного:

1) Незаконне затримання та привід працівниками поліції Черкаської та Львівської областей.

Близько 3 год. 00 хв. 11 вересня 2017 року до .., який проживає у м. Черкаси, на вулиці підійшли особи та наказали прослідувати з ними до їхнього автомобіля. Оскільки цих осіб

візуально знав як працівників поліції, він погодився, так як вважав, що повинен підкоритися наказу. Після того, як він опинився у автомобілі, він був фактично позбавлений можливості вільно пересуватись, змушений був залишатись поруч із працівниками поліції та не був повідомлений а ні про свої права, а ні про те, куди його везуть і для чого. Весь цей час він хвилювався за власну безпеку, оскільки зрозумів, що його могли викрасти.

Через певний час він дізнався, що вони прибули у місто Львів. По прибутті у Львів вказані особи доставили його у слідче управління ГУ НП у Львівській області по вул. С.Бандери, 1 у м. Львів.

У слідчому управлінні .., також перебував впродовж ще декількох годин під фізичним та візуальним контролем оперативних працівників поліції Львівської області. При цьому, йому не було роз'яснено причини його приводу та затримання, не пред'явлено жодних рішень суду чи

інших процесуальних документів, на підставі яких він утримувався. Також, він був позбавлений можливості отримати правову допомогу чи зателефонувати рідним. Жодні протоколи представники слідчого управління ГУ НП у Львівській області для підпису йому не надавали та не демонстрували, слідчі дії не проводились, його статус як і права йому не повідомлено.

У подальшому до СУ ГУ НП у Львівській області прибула адвокат для надання правової допомоги Котиченку А.Ю. Він перебував в коридорі біля дверей кабінету начальника СУ ГУ НП у Львівській області разом із оперативними працівниками ГУ НП у Львівській області, які провели їх до кабінету слідчого Міліцького А. та ні на мить не залишали адвоката з клієнтом за межами свого візуального контролю. Коли адвокат та

намагалися вийти з приміщення, їм це було заборонено в усній формі з приводу чого адвокатом було здійснено дзвінок на номер «102».

У кабінеті слідчого СУ ГУ НП у Львівській області Міліцького А. їм було повідомлено, що не є затриманим і його «запросили» для дачі показів у рамках одного кримінального провадження. Оскільки

заявив, що в СУ ГУ НП у Львівській області по вулиці Степана Бандери, і що у місті Львові прибув примусово, жодних викликів чи повісток попередньо не отримував та не бажає на даний момент знаходитися тут – слідчим було виписано повістку для виклику на допит у встановленому КПК України порядку.

Так, затримання в кримінально-процесуальному порядку застосовується до особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який може бути призначено покарання у виді позбавлення волі, і полягає у позбавленні її волі до 72 годин. Привід полягає у примусовому доставленні підозрюваного, обвинуваченого, підсудного чи свідка органами внутрішніх справ в орган дізнання, до слідчого, прокурора або в суд.

Затримання і привід є незаконними, якщо вони здійснюються за відсутності вказаних у законі підстав, або з порушенням умов, які визначають їх порядок затримання. Наприклад, незаконним є затримання без складання протоколу або без зазначення у складеному протоколі підстав, дати затримання, пояснень затриманого тощо, що, власне, місце в описаних подіях злочину.

Зокрема, в статті 140 КПК України визначено підстави та порядок застосування приводу. Так, рішення про здійснення приводу приймається: під час досудового розслідування - слідчим суддею за клопотанням слідчого, прокурора або з власної ініціативи, а під час судового провадження - судом за клопотанням сторони кримінального провадження, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, або з власної ініціативи. Рішення про здійснення приводу приймається у формі ухвали. Привід може бути застосований до підозрюваного, обвинуваченого або свідка.

Відповідно до статті 208 КПК України уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні

злочину, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі, лише у випадках:

1) якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;

2) якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин;

3) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

Стаття 209 цього Кодексу визначає те, що особа є затриманою з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою.

Стаття 210 КПК передбачає, що уповноважена службова особа зобов'язана доставити затриману особу до найближчого підрозділу органу досудового розслідування, в якому негайно реєструються дата, точний час (година і хвилини) доставлення затриманого та інші відомості, передбачені законодавством; про кожне затримання уповноважена службова особа одразу повідомляє за допомогою технічних засобів відповідальних осіб в підрозділі органу досудового розслідування.

Стаття 212 цього Кодексу визначає обов'язки службової особи, відповідальної за перебування затриманих, зокрема такі:

1) негайно зареєструвати затриманого;

2) роз'яснити затриманому підстави його затримання, права і обов'язки;

3) звільнити затриманого негайно після зникнення підстави для затримання або спливу строку для затримання, передбаченого статтею 211 цього Кодексу;

4) забезпечити належне поводження із затриманим та дотримання його прав, передбачених Конституцією України, цим Кодексом та іншими законами України;

5) забезпечити запис усіх дій, що проводяться із залученням затриманого, у тому числі час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій;

6) забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію медичним працівником будь-яких тілесних ушкоджень або погіршення стану здоров'я затриманого. До складу осіб, що надають затриманому медичну допомогу, за його бажанням може бути допущена конкретна особа, що має право на зайняття медичною діяльністю.

Також відповідно до статті 213 КПК України уповноважена службова особа, що здійснила затримання, зобов'язана надати затриманій особі

можливість негайно повідомити про своє затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих, зобов'язана перевірити дотримання вимог цієї статті, а в разі нездійснення повідомлення про затримання - здійснити передбачені цією статтею дії самостійно.

Таким чином, в діях групи працівників ГУ НП у Львівській та Черкаських областях, які полягали в незаконному затриманні і приводі Котиченка А.Ю., проведеними всупереч вимогам ст.ст. 207-213 КПК України, наявні ознаки складу злочину, передбаченого ст. 371 КК України.

2) Завідомо незаконне затримання та привід Петиша Петра та Петренко Ігора 12 вересня 2017 року.

Так, були силоміць, всупереч їх волі, доставлені з міста Херсон до слідчого управління ГУ НП у Львівській області.

Зокрема 12.09.2017 року були викликані до ГУ НП у Херсонській області для нібито проведення слідчих дій у кримінальному провадженні, яке стосувалося умисного вбивства. Прибувши на виклик, обоє були силоміць та проти їх волі поміщені до автомобіля та відвезені у невідомому їм напрямку. З даного приводу вже вдень 12.09.2017 року дружина звернулася до правоохоронних органів із заявою про викрадення її чоловіка. Впродовж перебування в автомобілі, яке тривало приблизно 10 годин

були позбавлені можливості зателефонувати рідним, а також їм було відмовлено в харчуванні та задоволенні інших потреб. По прибуттю до слідчого управління по вулиці Степана Бандери, 1 що у місті Львові, їм також не було повідомлено про причину їх утримання, не роз'яснено прав, та обмежено їх пересування ще впродовж декількох годин. Лише після прибуття адвоката, народних депутатів та громадських активістів

вручено повістки про виклик їх в якості свідків для допиту. Один з групи працівників, що їх незаконно доставив із Херсону у Львів та увесь цей час їх утримував представився лише на вимогу народного депутата України, до цього ухиляючись від ідентифікації своєї особи та застосовуючи силу до громадських активістів. Ним виявився працівник слідчого управління ГУ НПУ у Львівській області Ніколов Дмитро Валерійович.

У таких діях групи працівників слідчого управління ГУ НП у Львівській області, які полягали в незаконному затриманні і приводі, проведеними всупереч вимогам ст.ст. 207-213 КПК України, вбачаються ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 371 КК України.

Вказані незаконні дії працівників поліції зафіксовані зокрема на відеозаписі, що міститься за посиланням <http://startco.net.ua/2017/09/13/video-v-khersoni-vikrali-kapelana-podr/>.

Так, затримання в кримінально-процесуальному порядку застосовується до особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який може бути призначено покарання у виді позбавлення волі, і полягає у позбавленні її волі до 72 годин.

Привід полягає у примусовому доставленні підозрюваного, обвинуваченого, підсудного чи свідка органами внутрішніх справ в орган дізнання, до слідчого, прокурора або в суд.

Затримання і привід є незаконними, якщо вони здійснюються за відсутності вказаних у законі підстав, або з порушенням умов, які визначають їх порядок затримання. Наприклад, незаконним є затримання без складання протоколу або без зазначення у складеному протоколі підстав, дати затримання, пояснень затриманого тощо, що, власне, місце в описаних подіях злочину.

Таким чином, працівниками ГУ НП у Львівській області порушено численні вимоги КПК України, у тому числі ст.ст. 207-213 КПК України, відтак за відсутності на те правових підстав, здійснено завідомо незаконне затримання та привід осіб, які стали потерпілими від їхнього свавілля.

Такі злочинні антиконституційні дії співробітників правоохоронних органів спрямовані на свідоме порушення встановленого правопорядку, яким передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до ч.1 ст.214 КПК України, слідчий невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви про вчинене кримінальне правопорушення зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Відповідно до ст.25 КПК України, слідчий зобов'язаний в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в разі надходження заяви про вчинення кримінального правопорушення, а також вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення.

Відповідно п.п.1-2 ч.2 ст.56 КПК України, під час досудового розслідування потерпілий має право на негайне прийняття і реєстрацію заяви про кримінальне правопорушення, визнання його потерпілим а також отримання від уповноваженого органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію.

Враховуючи вищезазначене, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», статтею 214 Кримінального процесуального кодексу України, **прошу:**

1. Внести відомості про вчинені кримінальні правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та почати досудове розслідування.
2. Притягнути винних осіб до встановленої законом відповідальності.
3. Повідомити мене про результати розгляду цього запиту, в якому повідомляється про вчинення кримінальних правопорушень, про прийняті рішення та вжиті заходи у встановлений законодавством строк.

Народний депутати України

Юрій Дерев'янка
(посвідчення № 291)